

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
щодорож, п'ятницю і неділю,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакція, адміністрація і експедиція
при улиці Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на поперед-
не застереження. — Редакційні нече-
чатані відні від оплати поштової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

разом з „Рускою Радою“:

на цілий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодинокі числа „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належність за інсерації
платні в Чернівцях.

ЗАМІТКИ.

(X) Панове Відман і Ончул люблять ся дуже. Про серце п. Лупу нічого й казати... Любов та вже й не нивішня, і має свою основу і то золотокану. А впрочім із грішми байдуже, чи вони злоті, чи срібні, чи паперові, аби їх лиш мати, аби могли спільними силами їх добувати... Та біда, що мужики волоскі і Шваби не мають із підприємства батьків свого народу нічого і водять ся за чуби. Тимто й Vointă poroğlu (ч. 36.) завзяває своїх вірних: „Fraților, trăiți bine cu Neptii“, мовляв, братя, живіть добре з Німцями, бо вони „наша єдина підпора“, „бо вони признали, що волоскі послі є гідні, приличні і справедливі“. (Ну се п. Лупіви із цілою компанією рідко доводить ся чути). „Ми Волохи будем Вам Німцям помагати все і всюди з тою самою безкорисністю (ага!) як нам стали в пригоді послі Відман і Ляндвер“. Оттак лепечуть грошолупи, а тую мову перепечатовують „Bukow. Nachr.“ на утіху своїх вірних, надіючись, що аж доперва сей волоско-німецький союз спасе Буковину. Ба, п. Відман рад би переконати ся, що волоско-німецька дружба склована проти славянства вже давно і на те наводить агітаційний лист д-ра Томашука із 1885 р. до сучасного адвоката д-ра Ісепеску.

Тільки з тою історією любови

не зовсім відрадна справа. Не даром кажуть, що любовні листи передовсім химерним любовникам ялюб ся радше нівечити, а то у них остає не одно прикре слово... А що напишеш пером, того не витягнеш волом. Ось, коли ходить о документи любови Відмана, Ончула й Лупу, то й ми додамо до них малий причинок. Тепер пише V. P., що послі Ляндвер і Відман із волоскими послами із жаром заступали мужицькі інтереси, тоді як їх зрадив Стоцький (ага! аж тоді Ред.) і т. д. і т. д. Так пишуть грошолупи в місяці вересні, а ще в маю с. р. казали вони самі в Bukow. Lloyd-і ч. 18. що Відман і тов. се лиш die vermeintlichen Führer der „deutschen Christen“, кпили собі із правдолюбности, яку проявляє „der ehemalige christlich-deutsche Allgewaltige des Storożynitzer Bezirkes“. А накінці ще й припечатили такою пігулкою для п. Вармана: Die Deutschen des Landes werden bedauert, sich noch immer von solchen Führern leiten zu lassen, die eine „knabenhafte Heilopolitik“ betreiben, die direkt am Ruine ihrer Volksgenossen arbeiten und eine bereits dem „Verfolgungswahne ähnlich sehende öffentliche Meinung“ zu machen versuchen.

Ох, як би не ті документи любовні, то малиб ми мабуть ще й Widmann-Kusz, а так виливають собі други любов тільки на газетярським, терпеливим папері...

„Адвокат др. Констан-

тин Ончул (др. Федько Кафтан-ширцер) повернув ся із купелів в Констанції і є знаменито підкріпленний до приймлювання дальших провізій“. Оттак оповіщене принесло 37. ч. органу Ончулової фамілії „Buk. Lloyd“ із дня 4. вересня 1905, на ст. 2. у відділі „Landespolitik“. Спасителі Буковини не ошаджують собі труда, щоб доказати і те, що цинізм не вигибає і то цинізм в найосоружнійшій формі, доведений аж до перфекції самопродажності. Се вже та стадія, у якій чоловік каже що се на його паде дощ, тоді, як люди ему...

Ех, та руска вдача! Наш Русинсько тільки знає сумно співати і вічно постогнувати, що йому лихо. А коли вже топтано правди доходить до краю, тоді він затискає кулаки — плаче й тікає за моря. Уступаєм з „моральними побідами“, а вороги безсоромними средствами по всіх частинах розшматованої України ростуть в силу таки на нашій землі. Щасте тільки, що райдниче тіло розпадає ся від власної гнилі моральної. — От берім вибори. Як галицьких мужиків обирали при виборах, они — плакали, а такі Мадяри, чи навіть Німці рознеслиб виборчий льокаль, а виборчі шахраї булиб щасливі, якби уратували свої кости. І у нас аж Мадярів було треба, щоб в Сереті прикоротали буту грошолупів і їхне

збитковане людий. Колиж і наш мужик буде відплачувати знущання і то з процентом?! І тоді лиш перестануть хвалити сентиментальність і чмноту нашого народу а дадуть нам те, що нам належить ся.

українські мужики

а українське слово.

Недавно згадали ми про міт, пирений женеvesкою „Искрою“, неначе українські мужики не розуміли українських видань, а то й домагались радше російських. Міт сей можна опрокинути навіть циферним матеріалом. В 1900 р. звернула ся редакція часопису „Хуторянин“ до своїх предплатників із запитом, на якій мові хотілиб вони одержувати часопис. Подавляюча більшість запитаних заявила ся за часописом таки у мові рідній. Ще цікавіші дані до сей справи приніс „Сынъ Отечества“ в 72. ч. за 1905, в дописі із золотонешского повіту. Там уряджено анкету між 378 селянами в віці 15—65 літ, між якими було 145 письменних, 108 півписьменних, а неграмотних 125. Їм поставлено ось такі три питання: 1. Чи волілиб вони, аби в школі вчили по українськи, чи по російськи? 2. Які книжки читають і слухають вони охотнійше російські, чи українські? 3. Чи досить буде, аби в школах вчили читати

6)

Гнат Хоткевич.

ПОРТРЕТ.

(Фантазія).

Посвячую дорогій Е. А. Р.ч.

(Конець).

III.

Лоріо увійшов у купе вагона. Обережно положив на диван щось велике загорнуте в білий атлас. Сів і сам, одкинувшись на спинку. На двірці йшла метушня; стукали дверима вагона, увиходили, вибігали, заглядали в сопоре. Лоріо встав і зачинив двері.

От дзвінки: другий, третій... Короткий свисток паровоза — і тронув ся тихо з місця вагон. Все швидче і швидче летять назад і станція, і будки, і жандари, минулись путі, ліхтарі стрілочників, настало темне-темне поле в вікні... Блиснув електричний світ в степі, стало світло, а вагон, гримаючи колесами, все ніс ся і ніс ся вперед... То Лоріо хотів одвести портрет до батька і матери Ідиних, а сам... сам куди-небудь...

...Тихо підняв він закинуту голову. Прямо перед ним лежить загорнута в біле велика рама... Вона манить до себе... тягне... хочеть ся розкрити — і Лоріо вже движить несміливо руку... — але нараз мов опечену вогнем, відтучує назад і рішучим рухом знов одкидаєть ся на спинку...

От приїхав у брудне погане містечко... Нахабні візники на розбитих шках, темрява по улицах, курава... Назвав прізвище — і через де-кілька хвилин дзвонив уже біля під'їзду.

— Що вам угодно? — питала Ло-

рія старенька жінчина, коли він увійшов у сальо, несучи з собою і портрет.

— З ким маю честь...

Старушка сказала себе... то була мати...

— Простіть, що я так пізно насмілюсь ся турбувати вас... Діло ось в чім: у мене є портрет вашої дочки... Я... я... не можу більше мати його у себе. Єдині руки, де він достойн бути, це ваші — і оттим-то я приїхав сюди до вас...

— Портрет? Ви знали її? — скрикнула мати.

— Живою — ні... Навіть не бачив ніколи... Але... то потім. Хочете бачити портрет? — і, не чекаючи відповіди, ледви примірно дріжачими руками, він розв'язав атлас, виніс відотіль портрет і поставив його на дивані...

Голосно заридавши кинулась до нього мати... Лоріо стояв... у нього лише якась легка судорога іноді кривила лице... Розглядалися ридання... Зненацька чіпсь ходома-холодна, мов крига, рука лягла йому на плече — Лоріо здригнув ся... Біля нього стояв високий, весь сідий старик... Довга борода спадала у низ... очі блищали страшно...

— Це... мій портрет? — спитав він ледяним голосом.

Лоріо кивнув головою...

Довго у цей вечір сидів тут Лоріо. Він слухав найдрібніші пригоди життя Іди, він мислює стежив за нею, як вона росла, як розвивалась, кріпнула як розцвітала її краса... Гострим поглядом шукав він в рисах матери чого-небудь нагадуючого незабутнє обличчя і все слухав, слухав... Тихо брентіли струни десь далеко в душі без страшного розгулу, без вибухів, без реакції. А мати розказувала все: вона чула, що перед нею чоловік не з пошани і банальним спів-

четом на устах, не з таємними докорами, а чоловік, що міг би молитися за її Іду... І йому показували її кімнату, її книги, зшитки, навіть іграшки, якими гралась вона малою; йому давали на згадку її фотографічні портрети, але він відмовлявся ся, не хотів брати... Тут, в цих кімнатах вона ходила, тут мріями оточувалось її серце і тутже люди, замість того, щоб оспівати її в дивній пісні, навчали її своїм ніжним почуванням, давали їй свою матерію...

Лоріо зостав ся почувати тут: його упростили. Та і йому хотілось подихати тим повітрям, яким дихала колись вона... Йому одвели кімнату, побажали на добраніч, Лоріо ліг, не роздягаючись, на ліжку, бо знав, що спати вже не буде він сю ніч. Серце немов скаменіло; не чулось там гострого жалю, тільки білий туман, до якого він звик за послідні часи, стояв в усій його істоті. Та і справді! — надто вже було потрясень.

— Тихо у ночі. Раз, два, три... чотири б'ють часи: пробіли дванадцять. На столі горить нічне світло. Стих бій — знов розмірно покає маятник... Колихає, гойдає ця звинчаща в ушах тишина...

От поворухнулась ручка в дверях... Тихо, без шуму прочинились вони — і в кімнату увійшов... батько... Він був увесь у білому. Сів на ліжку, Лоріо підняв ся.

— Те-е! — казав старий. — Я їм уже говорив, щоб вони не хвалили її у вічі...

Лоріо задумано дивив ся на божовільного.

— Вони не слухали, а вона взяла і вмерла від того... так зовсім умерла. Бо вона розкриє груди і любить-любить щоб сніг зимою прямо падав туди, на

горячі груди... Я знаеш, ніколи не ходжу до неї у день, бо навіщо-ж я буду ходити у день — я краще у ночі... А тебе я полюбив і з тобою я рад, тільки ти повинен скинуть чоботи, бо вони скриплять... Сьогодні я тобі щось покажу — іди за мною.

Лоріо повинув ся. Вони пройшли сальо, маленький коритар і увійшли у невеличкий кабінет. Яркий світ від великої горящої лампи на хвилину засліпив очі — і Лоріо закрит їх руками. Потім він відняв руки і зміг роздивитись...

Це була кімната культу Іди, це був її храм... Нечисленні її портрети були і розставлені і розвішані усюди; її обличчя відбивалось, мов у тисячах дзеркал, з усіх кутків — і аж страшно ставало серед такої маси очей, очей і очей... Лоріо спустив голову...

Старий підійшов до свого ліжка, підняв матрац: під ним лежала допата, з неї навіть земля не була очищена.

— Ось! бачиш? — казав старий і широко божовільний усміх осяяв його обличчя. — З сям я ніколи ще не ходив туди, ніколи...

Він загасив блискучу лампу, взяв Лоріа за руку і тихо тихо вони вийшли на улицу.

Містечко спало. Десь далеко калатав вартовий. Ні в одному вікні не було світла — і тільки місяць розкішно круглий тихо плив у височині. Вони йшли і кроків їх не було чути... Тихо... тихо...

От уже й останні хатки, забори, послідний ліхтарняний стовп і — вперед поле, осяяне м'яким світлом. Ні душі! Зірка з небес покотилась — і та навіть зазвучала... Ось кладовище. Несміло скриплючи, відчинилась хвіртка,

й писати по українськи, чи може конче треба читати-писати і по російськи? На се наспіли відповіді ось такі: Що до першої точки, то 324 заявило ся за українською мовою викладовою, 42 обоятно, а 8 за мовою викладовою російською (всі вони мужицькі дукарі). При другім питанню заявило ся 198 за книжками українськими, передовсім на сюжети із наук природи і історії, 78 за книжками російськими, а прочі віднесли до сеї справи обоятно, передовсім із поміж кругів неграмотних. При третій точці 118-тьом вистарчало вичучене українського читання і писання, а 214-тьом ще видавалось конечним також вчити ся читати й писати „по панськи“, „по ученому“. Крім сего 221 селян із власної ініціативи висловило бажане мати часопис в українській мові „по карбованцю в год або по полтиннику“, а 46 видно бувалих ще й додало що „гарно, як би ті комедії, що по нашому представляють, приїхалибі на села“. Отже за рідною мовою вже в школах виявилось із 378 питань 324.

26-го січня 1904 а 16. серпня 1905.

(Конець).

Тоді Японія вдала ся в переговори з Петербургом і узискала невеличкі права держати малі гарнізони в деяких пристанях та стеречи побудованих собою телеграфічних ліній. Надто перешкодила Японія заняття Росіянам пристань Мазампо, а за те они всадили ся над Ялю, де козацькі оселі становили немов би військову границю. Під формою приватних концесій на вируб лісів Росіяни посували свої впливи в глибину краю. Так уложили ся були відносини в р. 1902., в якім станув відпорний союз межі Японією, а Англією. Обі держави

зачали наставати на опорожнене Манджурії з російських військ, бо повстане вже було усмирено. Під тим напором, російське правительство заключило умову з Хінами в 1902., р., після якої Манджурія мала стати опорожнена в трех піврічних речинях, найдалше до 8. X. 1903. Сей договір скріпила Росія ще й окремою обітницею зложеною великим державам.

Та евакуації не переводжувано, тож дня 15. того місяця після попередних переговорів міністра внутрішніх справ Комури із російським послом в Токію, бар. Розеном, звернула ся Японія з відповідною нотою до Петербурга, в якій протестувала в першій лінії проти дальшої російської окупації Манджурії і поставила звисні свої домагання в справі Манджурії та Кореї. Росія зовсім не схильовалась до сповнення сего бажання, маючи те переконане, що „мала“ Японія не зважить ся на війну із російським великаном — і вже 28. листопада одержав токійський кабінет відповідь на свою ноту, в якій відкинено всі японські домагання. Тоді стала Японія швидко зброїти ся, а рівночасно обмінювали ся обі держави що раз острійшими дипломатичними нотами, а рівночасно приготувались до бою. 31. грудня переслав токійський кабінет, ще четверту ноту, у якій не зважаючи на кривдність російської дипломатії, піддержував всі свої попередні домагання так що до Манджурії як, що до Кореї. В слідуєчу п'ятницю дня 22. січня вислала Росія свою остаточну відповідь. Та японське правительство знаючи вже вперед, що вона принесе, відкликала дня 8. II. н. ст. (бо попередні дати є старого стилю) своє посольство в Петербурзі. На місце дипломатичної перепалки — загримили армати й міни...

По дев'ятьнацяти місяцях війни, яка поглотила тільки життя й гроша російського, заключено остаточний мир, якого зміст подає „Matin“ так:

Вступ трактату пригадує іменоване повновласників і стверджує досягнене ними порозуміння. Арт. I. стверджує привернене мира і приязного порозуміння межі Росією а Японією. Арт. II. признає перевагу інтересів Японії в Кореї. Арт. III. займає ся рівночасним опорожненем Манджурії. Арт. IV. передає права Росії на Ляотуньскім півострові на Японію. Арт. V. стверджує торговельну рівноправність всіх держав в Манджурії. Арт. VI. дотичить поділу залізниць Ку-Анчен. Арт. VII. зобов'язує Росію і Японію перевести залізничне получене в Ку-Анчен. Арт. VIII. запевнює обом частям залізниці такий спосіб адміністрації, щоби залізничний рух не був спинюваний. Арт. IX. відступає часть Сахаліну аж по 500 Японії і усталоє свободну плавбу в пролив. Арт. X. вичислює права російських кольтоністів на Сахаліні, які задержують свою народність; однак Японія може каторжників видалити. Арт. XI. признає Японії права риболовлі. В арт. XII. заявляють обі сторони, що відновлять трактат на підставі найбільшої догідности. Арт. XIII. дотичить полонників і фактичних коштів їх удержання. Арт. XIV. постановляє, що трактат буде зредагований в французькій і англійській мові. В спірних випадках французький текст має ухитити за автентичний. Після арт. XV. ратифікація трактату має наступити до 50 днів. 1. додатковий артикул орікає, що опорожнене Манджурії обома арміями мусить наступити в часі 18 місяців. Задля стереження залізничної лінії обі держави можуть полишити по 15 воєнків на кілометр. В 2. додатковім артикулі сказано, що спеціальна комісія має усталити граничну лінію на Сахаліні. В тайних постановах договору має містити ся з'обов'язане Росії, що своє токійське посольство замінить на амбасаду, признаючи тим свою рівність із Японією.

Отже Японці добули від Росії оружем все, чого не могли добити ся мировими дипломатичними переговорами. Ба, що більше: осягнули ще права арендні на ляотуньскім півострові враз із Портом Артура і Дальнім, полудневу часть східнокитайського залізничного шляху і полудневу часть Сахаліну із невичерпним рибним багатством. Бундючене Росії, що вона не відступить в мирі ані пяди землі, не сповнило ся, так само вийшла історія із заповітом, що не дасть Японії ніже єдиної копійки контрибуції і то під ніяким претекстом. На діліж заплатити вона Японії 15 міл. ф. ш. себто около 140 міліонів рублів за удержуване полонених. В сій справі робить „син атечества“ такий рахунок. Всіх російських бранців є в Японії 80.000. Пересічний час їхнього пробування є не довший 10 місяців, себто 300 днів. Пересічне удержане салдата в неволи не коштувати ме більше 25 копійок, себто загалом 75 рублів. Але колиб навіть ту суму взяти подвійно і додати до неї кошта перевозу до Японії, бо назад забере собі їх Росія сама, а до того підвишені розходи на догляд бранців і т. д., то мати мемо 200 рублів. Що більше колиб за основу рахунку взяти навіть і 250 рублів за чоловіка — то загальний видаток Японії буде 20 міліонів рублів. Лишних 120 міліонів, се буде нічо иньше, як за-

хована контрибуція. Певне, що сума в прирівнянню до 1.200 міліонів домаганих Японією дуже мала, але враз із наростаючими процентами не буде вона така марна, щоб цінувати її низше копійки.

Бен'ямінок Репти — простує!

„Світла редакціє! На підставі § 19. прасового закона желяю сим, щоби світла редакція „Буковина“ в Чернівцях се мое спростованье против артикула „Бен'ямінок Репти“ від неділі дня 14./27. Серпня р. 1905 ч. 96, в ті газеті помістила.

1. Не правда есть, що я низко підписаний намовляв людей в різні спосіб на „велику парад“ до Чернівців їхати. (Після дописи нашої робяв се саме его паламар. Ред.)

2. Не правда есть, що я Леонтієви Кушицькому преказав власні гроші на дорогу для цілої Депутації брати; понеже я сего Леонтія Кушицького тої днини навіть не вдив. (Щоб се мало бути тої таки днини, сего в дописі не сказано. Ред.)

3. Не правда есть, що я Леонтія Кушицького и других єпітропів через то скинув, що не були в Чернівцях, но тим більше правда есть, що Леонтія Кушицький через свою гордість и нелюбовість із єпітропа скинення. (Ге. Ге! О. Лаза неначе Господь ангелів з неба скидає єпітропів — за гордість. Ред.)

4. Дальша не правда есть, що люди, котрі не були в Чернівцях, скинені із єпітропів, но правда, що Прокіп Кошман, котрі не був в Чернівцях, не лишь що не єсть скинення із єпітропа, але навіть єсть возвищений на кассіра до церковних грошей на містце Л. К.

5. Також неправда есть, що я не мав права вибір перепроводжувати, понежи листа виборча єще в місяцю Априлю перечитана була, а термін для вибору мів кожної днини назначеним бути.

6. Дальше неправда есть, що в мої кишени 22 кор. церковних грошей 3 роки лежат, но тим більше правда есть, що мені ся гроші за вино до служби Божої через 3 роки належат. (Але таки лежать! Ред.)

7. Знов неправда есть, що я верби із города вірубав, крім старих і порохнявих или таких, що мені своєм холодом шкоду в городі робили, но тим більше єсть правда, що я многа молодих вербів насадив. (Отже вже з сего виходить, що о. Лаза верби таки рубав. Шкода, що замовчує про стелю із стодоли і розбрані плоти. Ред.)

8. Дальше неправда есть, що я чуже добро до Иванківців на мії грунт возив, понежи я через 8 років в Слободзі Банилові многа для господарства за мої гроші приставав, як слухи, дошки, и т. д. і то не могу лишити. (Отже таки вивозить! Ред.)

9. Дальше не правда есть, що я Леонт. Кушицького в яму від гриба посилав, но я єму казав, щоби він від св. олтаря і св. образів віддалився назад.

9. Дальше неправда, що Костин Кушицький дав 80 кор. на срібну кадильницю, понежи не подобало би (не пасувало би), якби в так бідні церкві, де всі річі малої вартости суть, так дорога кадильниця була, коли священник в латанних ризах службу Божу відправляє; но правда єсть, що К. Кушицький жертвовав на Божий дім 80 кор., с котрих грошей я за 30 кор. кадильницю кунив, а 50 кор. осталися на другі потреби для Божого дому, як позолоченє чаши для св. Тайн, реперованье риз церковних. (Отже знов таки є правда, що К. Кушицький 30 К. дав. Ред.)

10. Дальше не правда єсть, що о. Данилевич розказав мені 50 кор. К. Куш. віддати, понежи то церковні гроші суть і в кассові книзі записані, но правда єсть, що о. Данилевич, аби позбутися упертого К. Кушицького казав, що о. протоєрей залагодить єю справу при здоймленю пароха Лаза. (Отже знов виходить, що та справа не така чиста, коли треба буде її полагоджувати. Ред.)

11. Наконєць єсть велика неправда, що я поробив якісь „зделки“.

Слободзія-Банилів, д. 2. IX. н. ст. 1905.

Григорій Лаза.

знов зачинила ся — і двоє живих людей опинило ся в такий надзвичайний час в царстві безконечного спокою. Там блищав мармуровий пам'ятник, там дерево розкидувалось, приймаючи волшебні, фантастичні форми, а під ногами шелестіло сухе, нападавше листе. Коли тихий вітерець повів поміж гілками, листки, мов великі темні метелики нічні, повагом падали в повітрі, перевертаючись під ясними проміннями місяця... Якась заблудша собака, скигнувши, стрибнула одразу у бік, і довго було чути, як вона шарудила сухим листом, втікаючи геть.

— Ось! — сказав старий... Лоріо здригнув ся...

Вони стояли перед невеличкою огорою; в ній була могила, убрана квітками, зеленою; сумно стояв чорний, невисокий пам'ятник... Вони увійшли в огороду.

— Ми будемо її викопувати... Не вже ти думаєш, що вона тепер не схоче мене бачити? Я-ж її проклинав — шепотів старий.

І страстний шепіт сей мов гіпнотизував Лоріа... Кладовище, ніч, місяць в високому небі і — той батько, мов деревляний, сухий патріарх, стоїть, випрямившись у весь свій зріст, на могилі.

— Поперед я, а ти потім... — і старий з силою почав копати. Лоріо припав до огорода синуою і прямо утпив очі в світле місяцеве коло. З могили між тим зірвались квітки, летіла земля, маленькі камінці — і скоро намісць сугорка, бачилась уже невеличка ямка. Старий, важко дихаючи, мовчки ткнув лопату в руки Лоріа, і той, без мисли і гадок у голові, почав копати.

Він усе копав і копав, викидав землю на верх... Ог він уже по шию в ямі. Старий, ніби хижий птах який, нагнув

ся над ямою і сьвітить в неї своїми страшними очима... От лопата ткнулась об щось-то. Старий стрибнув у яму і майже вирвав Лорієви лопату з рук. Той, не спираючись, віддав її... сам виліз на верх.

Судорожно копошив ся старий там десь, у ямі... От показав ся чорний гріб; він був колись оббитий чимсь-то, але тепер усе те погнило, видко було дерево. Кришка уся була ніби мокра. Старий кинув лопату і силів ся підняти кришку, але вона була мабуть пририта гвіздками. Тоді він знов узяв лопату, заложив край її в щілину і, відриваючи гвіздки за гвіздом, скоро освободив кришку. Ухопившись за неї обома руками, напружуючись усім своїм старим тілом, він підняв її, кинув побіля, а сам... сам нагнув ся над трупом.

Блиснув місяць — і глянули з темряви у верх чорні ями замість очей. Голый череп вискалив зуби і немов сьміяв ся... сьміяв ся...

— Ах-ха-ха-ха!... дико зареготав батько і упав усім своїм тілом на гріб... а місяць дивив ся з гори, заглядав у яму і бачив там перетлілу одіж, кістяки рук і ті страшно, страшно вискалені сьміючі ся зуби...

У ранці на другий день знайшли на могилі мертвого батька, зіставили протокол і знов зарили труп. Тільки ніхто не додивив ся, що на лівій руці у трупа не ставало двох сугубчиків з пальця.

Харків, 13. вересня 1900 р.

Ось тут помістили ми „спростоване“ о. Лази із усею вірністю, пропускаючи тільки те, чого о. Лаза не має права спростувати. Одна точка за другою сего спростовання хіба стверджують всі факти, подані нашим дописувачем. Та найліпше характеризує о. Лазу одна частина кінцевого уступу его спростовання, в якому він припускає, що кривди громадян вивів на світ наш дописувач, здає ся тому, бо він „человек без релігійного чувства і благородности, котрий через гроші і свою церкву і віру продав би, бо иначе не обкидав би болотою голову церкви і священника на розказ одного, простого мудя“.

Отже так говорить чоловік провнятий християнською любов'ю?! (Ред.)

Телеграми „Буковини“

із дня 9. вересня 1905.

Рим. Нині рано навістило полудневу Італію сильне трясення землі. В повіті Монтепульє ді Калябрія десять сіл майже зовсім зруйнованих. Досі сконстатовано, що 400 людей втратило життя, кілька сот людей ранених. Те саме нещасте навістило околицю Котанзара, Нікастра, Косенці, Месіна, Спранкуз. Із безліч демів остали ся тільки звалища. Богато людей вбитих а ще більше ранених. Тисячі остали ся без даху.

Степна. Після великих маневрів, які вчора повинчили ся, відбуло ся нині їхнє обговорення, довершене шефом генерального штабу в присутності цесаря. Після того повторив цесаря слова великої похвали для армії висловленої Бекком закінчуючи її так, що се его невимовно радує, що в сім важкім часі міг пробити кілька днів посеред своїх вірних військ.

Степна. По обговоренні маневрів виїхав цесар із замку степненського, щоб завітати до Страковиць і Вінтербургу. Всюди витало его населення дуже оваційно. Вечером повернув цесар до Степна.

Токіо. Розрухи низших верств суспільності прибрали дуже поважні ціхи. Товпа зруйнувала дня 7. с. м. льокаль редакції правит. дневника „Кокумін“ і помешкання мін. внутрішніх справ. Крім сего спалено 10 церков і одну школу. Зруйновано 2 стації поліційні. Арештовано 200 осіб, із яких багато випущено. Одна особа погинула, багато є ранених. Цісарським декретом заведено в місті стан облоги.

Токіо. Правительство рішило ся на народне домагане оповістити мировий договір в повнім змісті.

Тифліс. По численних селах провінції елісаветпольської населення по части в ір і з а н о, а по части прогнано. Доми попідаливаюно. Цілий нафтовий район Баку представляє одно пекло пожеж і кровопроливу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. вересня 1905.

Збори учителів заставненського повіту, що відбули ся д. 1. вересня ухвалили одноголосно удатись з проською до п. віцемаршала др. С. Смал-Стоцького, щоби делегатами до ново заснованої ся повітової ради шкільної делеговано зі сторони виділу краєвого двох учителів а на жаден спосіб не неучителів. Сим заманіфестує др. Стоцький найліпше те, що він шанує бажану учителів, а не бере їх противно, як пише N. Fr. L. Ztg.

Відкриті вправи резервістів. На основі розпорядку міністерства війни, розіслали намісництва до властей політичних і інстанцій обіжників, в якім повідомляють, що асентеровані сего року резервісти відбувати муть військові 8 тижневі вправи аж на весну р. 1906 а не як давніше вже 1. жовтня.

Доповняючі вибори посла до ради державної із V. курий округу Стани-

славів—Бучач—Товмач—Підгайці—Рогатин розписано на день 31. жовтня. Вибірці в цілім окрузі є 1140, а іменно Станиславів 271, Бучач 251, Товмач 219, Рогатин 217 і Підгайці 182. О маюдат сей, який мусів зложити п. Валевські, кандидують Русини — п. Вячеслава Будзиневського, редактора „Свободи“.

Поминальне богослуження за упокій бл. ціс. Єлисавети відправлено при уділі представителів властей і шк. молодіжи нині, в суботу, бо день 10. припадає сего року на неділю.

На будову руско-народного театру у Львові вилинуло в серпні із складок 1.340 кор. 20 сот. Загалом зібрано досі 157.339 кор. 7. сот. У виказі жертв за місяць серпень фігурує між иншими др. К. Рожанковський, який своїх 23 кор. 30 сот. надіслав аж з Нанкіну в Хінах.

Цісар вертає в суботу із поля маневрів в Чехії і замешкає в Шенбруні.

Герої з під Цушіми. Царським указом здеградовано і усунуто із служби при маринарці адмірала Небогатово і командантів панцирників „Імператор Міколай І.“ „Адмірал Семіякін“ і „Генерал адмірал Апраксін“ за те, що у битві під Цушімою соромно здали ся Японцям. Небогатов знав, що его не где добро в Росії і хотів остати японським горожанином. Японці відповіли ему одначе, що волюбть мати таких як він між своїми ворогами чим між самими собою.

Офіцерський аргумент. В переповненім пасажирами вагоні III. кл. батумського залізничного поїзду, що доходив уже до Тифлісу великими днями подорожні розмову про аграрний рух мужиків в повіті гурийським. До розмови вмішав ся також козацький офіцер Єристов. Розумієть ся розмова ставала що раз горячіша, а Єристова, що обстоював поліцейські думки, що раз кріпше притискали до мур. Тоді він, не багато думаючи — добув шаблі і роззастав своєму опоненту живіт! Офіцерський вбийник віддав ся сам у руки жандармерії і его осаджено на одважу. Не знати тільки, чи военний суд засудить офіцера, що вбив російського підданого так само, як засуджує рос. підданих, як котрий з них уба якого царського посіпаку приборного в чиновнику або жандармеку „форму“.

Англійська почта. Генеральний „почтмайстер“ Великої Британії видав свою „голубу“ книжку, в якій чи мало чисел гідних уваги. Від 31. марта 1904 до 31. марта 1905 роздала англійська почта 2.624.600.000 листів себто 27 мільонів більше чим року 1903/4, 735.800.000 переписних листків (більше о 20.800.000), 843.700.000 пересилкок франкованих по пів пенса 179.400.000 чисел газет і 97.200.000 почтових пакетів. Пересічно отже відбирає кожний мешканець Англії на рік 104 посилок, а з того 61 листів.

Швидкість пчол. Пчола, видітаючи з ули, пробуває пересічно 40 миль на годину. Коли вертає до гнізда, обтяжена солодом цвітів, може в тім самим часі пролінути ледви двадцять миль.

Цивілізовані звірі. В Кантоні в Хінах виконано оноді кару смерті через удушене на 7 чоловіках, а 8-го, який бунтівникам був достарчим оружя стято мечем після давного „доброго“ звичаю, бо его провини уважано за більшу. Виновників, яких мали удушити, привязали наперед до хреста, а відтак затягли сильно шнур на шию, так, що сейчас наступила смерть. Сей останній рід смерті, хоть за лекшу провини, є повільніший і більше варварський. На місці егізекуції явило ся багато людей, щоби придивити ся новому способу травлення людей, між ними багато європейців. Ледви трачене скінчило ся, аж ту передер ся через кордон сторожкий якийсь Європейець і почав торгувати ся з катом о шнур, щоби его на пам'ятку собі купити. Яксь „дама“ робила фотографічні знимки, а якийсь инший турист європейський благав ката, щоби він тримав 3 секунди меч над головою жертви і відтак доперва тяз, щоби дізнати мож було доброго вразити. Відтак по егізекуції відкупив той турист від ката меч, застерігши собі з гори, що не сьміє обтерти крові. І така худобина сьміє твердити, що она несе культуру „дикунам“.

Оповіді, іменовані і т. п.

Великий концерт в Чернівцях. Заходом „Товариства для плекання української пісні, музики і штуки драматичної в Чернівцях“, та при участі прогудьки артистичної львівських академіків і панни Наталії Підляшецької, учениці віденської консерваторії, відбуде ся дня 11. с. м. в понеділок в великій сали Товариства Музичного в Чернівцях великий концерт з отсею програмою: 1. Н. Вахнянин: „Урра у бій“ хор муж. в супр. форт. 2. Н. Лисенко: „Мені однаково“ солю тенорове. 3. а) Ф. Колесса: „На любій розмові“, б) А. Мярберг: „Серенада“ хори мужескі а capella. 4. Бернацкі: „Тропак“ скрипка солю. 5. а) М. Волошин: „Чого мені тяжко“, б) В. Мендельсон „На воді“ хори а capella. 6. а) Е. Гріп: „Norwegischer Brautzug“, б) F. Chopin: „Valse E mol“ форт. солю. 7. Н. Абт: „Як веснонька вже на гори йде“ дуєт тенор і баритон. 8. Лемківські пісні хор мужеский а capella. 9. Лисенко—Шевченко: „Коби мені мамо намісто“ солю сопранове. 10. С. Людкевич: „Косар“ хор муж. в супр. форт. Початок точно о годині 8-й вечером. Ціни місць: Льожа 12 К., крісло першорядне 4 К., крісло другорядне 3 К., крісло треторядне 2 К., білет студентський 50 сот. Ціни без податку. — Швидше можна набувати білети в „Рускій Касі“.

Подаючи тут справлену програму понеділкового концерту, звертаємо ся до нашої публіки так червоночорної як і провінційної з проською, явити ся як найчисленніше на згаданім концерті. Програма добріа і для нас крім 1 точки цілком нова. Хор 20 ки академіків, що відбув в серпні с. р. одно турне по Галичині а тепер починає друге, після вістоку часописних і виказів фахових осіб заслугує він на найбільше признание. В кінці співучасть знаної нам з ювілейних концертів Лисенка землячки панни Наталії Підляшецької, яка до прекрасного свого голосу набула ще й школу у віденській консерваторії повинні бути для гостей вповні вистарчалючими атракційними точками. Особливо ж до публіки провінційної звертаємо свій зазив. За останній час огорнула нашу публіку нечувана нехоть до музичних продукцій. Ось на останнім Шевченківським концерті громадом прибувші представителі всіх найвищих властей мусіли з льожи дивити ся на... пусту сажу, та жаліти тих пів сотки боянестів, що не жалували ні труду, ні часу, ні навіть матеріяльних жертв, щоби звелічити найбільшого свого генія і заманіфестувати публічно перед сьвітом, що ми живемо і почитаємо своїх сьвітотів. Так само вінчали ся на жаль чи не всі инші концерти, а між ними і добрий концерт, яким семинаристка молодіж шанувала 10 роковини Драгоманової смерті. Пречінь же пошана своїх культурних сьвітотів і то проявлявана на верх, се необхідний доказ культурности нації. Чи-ж впрочім наш загаль не відчуває потреби ходити на свої концерти для самої штуки, для самого внутрішнього вдоволення із продукцій рідних композицій, які виконує ся із можливою лише старанністю?! Отгитмо надіємо ся, що концерт львівського, зисльваного хору академічного не зазнає матерьяльного ушкодку в столиці Буковинської Руси, де так любують ся чудовою нашою пісню, де творились незабутні композиції Д. Млаки. Надіємо ся отже, що сим разом, хто лиш безусловно не буде перешкоджений, являть ся на сьім концерті і своєю присутністю причинити ся до сего, щоби сая „Музичного Товариства“ була бятком набита.

Із краєвого правительства. Краєвий президент вернув в суботу із Бродіни і обняв керму краєвого правительства. — Концепт. практ. Рудольфа Еля іменовано концептістою краєвого правительства.

Іменовані і перенесені в школах народних. На засіданю р. шк. кр. із 29. серпня іменовано А. надучителями: Севастіяна Валюшескула, надучителя в Дихтинця для Замостя а сталою учителя Александра Дуника в Перевороці для Перевороки, — Б. сталими учителями зг. учителями: пров. підуч. в Радівцях Г. Ротара для Кімполунга, пров. підуч. в Студльпіканах М. Бодригу і Запрадана для Стульпікан, пров. підуч. Дебору Померанца для Рускої Молдавиці; пров. підуч. С. Серодзку в Яко-

бенах для Якобен; сталою учит. в Ст. Онофрею З. Фелькера управителем тамошньої однокласової школи; пров. підуч. в Брідку Ів. Мегеру для Брідка сталою учит. Ореста Ілюка в Дубівцях для Шипенць, ст. уч. в Дорошівцях, Ольгу Радик для Шипенць; ст. уч. у Васловівцях Ілюю Вершигору для Вашиківців н. С.; ст. уч. в Шипинцях, Теодору Безпалко до Глібокої, пров. уч. в Глібоці Ан. Гуцайло для Глібокої; пров. підуч. в Мігові Волод. Лукіяновича для Мілів; ст. уч. Ферд. Балицького для Юрківців; ст. уч. в Іспасі-Майдані Евг. Семеновича для Костинців; ст. уч. в Вашиківцях — кут. горішній Александр Веренку для Вашиківців н. Ч.; ст. уч. в Кльостергуморі Костю Попеску для Капукімпуду; пров. підуч. в Сторожинці Аврору Серетян для Карапчева із Пресекаренами; ст. підуч. в Петрівцях гор. Василя Германа для Чудина. — В. сталими підучителями зг. підучительками: пров. підуч. в Карльсбергу М. Адельсбергер для Карльсбергу; пров. підуч. в Ланці Євгенію Козак для Панки, провізоричного підучителя в Володзі Банилові (Рівня) для Вол. Банилова; пров. підуч. в Володі н/Ч. Івана Стратичука для Волоки; пров. підуч. в Костинцях Михайла Тарангула для Костинців. — Сталу учительку в Сторожинці М. Кеслер перенесено на власну просьбу до дівочої школи в Сереті, а пров. підуч. в Сереті І. Розенцвайг в тім самім характері до Сторожинця. Придленого до школи в Лукавці-Вовчинці уч. Сидора Годованського стабілізовано тамже. Стаду підуч. в Вашиківцях н/Ч. Аглаю Попович перенесено на власну просьбу до Чорного Потока, а уч. в Іголіні М. Немец до Рараня. Ст. учителя в Тешівцях Дм. Ісечука придлено до школи в Арборі Боднарені. Помічника учительського в Андреасфальві Арміна Трайгафта придлено із службових зглядів до школи в Істенпегте. — На засіданю чернов. ради шк. мійської із 30. серпня прийнято м. н. на рік пробний кандидатки Вероніку Бендас, М. Дубі, М. Петрацук і С. Хмостовського; іменовано кандидата Артемія Заму пров. підуч. в школі в Цециній Рош, а Розалію Кочян в школі на Калічанці. Пров. підуч. О. Фрідман із школи на Рош II. перенесено до школи при ул. Семигородській.

Із штуки і літератури.

Жорж Масперо. Старинна історія східних народів. Том перший. З французького переклав Онуфрій Пашук. Львів. Накладом українсько-руської Видавничої Спілки. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка під зарядом К. Беднарського. 8-ка, стор. 1—224. Ціна 2 кор. 80 сот.

Ruthenische Revue. Halbmonatsschrift. 3. Jahrgang. Nr. 15. Erstes Augustheft. Inhalt: Die Ukraine und der gegenwärtige historische Moment in Russland. Von J. Steschenko (Kijew). — Die rechte und die linke Hand der russischen Regierung. Von Iwan Sitschowskyk (Petersburg). — Briefe aus und über Russland. Von Romanow. — Die jüdisch nationale Bewegung. Von Mathias Acher (Wien). — Die Petersburger Akademie der Wissenschaften über die ruthenische Frage. — Apfelblüten. Eine Erzählung von M. Kosjubytskyj. — Rundschau. Пригадуємо, що адміністрація Ruth. Revue наводить ся у Відні VIII./I., Wicklenburggasse 10. Передплата виносить річно 8 кор., перший річний можна набувати по ціні 4 К., а другий по 6 К. Що кожний Русин-інтелігент повинен доматати ся R. R. по всіх каварнях, реставраціях і публічних, сего хіба не треба додавати.

Переписка редакції.

Вп. І. Гар. в В. Бажану книжку можна замовляти у видавця І. І. Самоненка (Київ, Крещатик № 39) або в книгарни Л. Ізайковського Київ, Крещатик № 39 і Іванова й Ко., Київ Фундульська, або і в Книгарни наук. тов. ім. Шевченка у Львові, театральна 1. — Вп. К. Г-о. Ваші твори будуть поміщені в найближшій будучності. — Вп. О. Л-ий. в Л. Сердечне спасибі; та в сім числі вже було абсолютною годі. „Вибору поезій“ не прислано нам і донині.

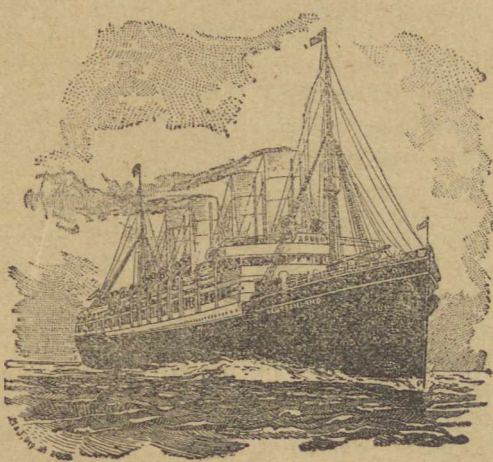
ПРОСИМО ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ.

Оголошення Кас райфайзенських.
Надзвичайний загальний збір „Каси позичкої і щадничої“ для громади Слоб. в Комарів-вцях скликає на 18. с. м. о 2 год. по полудне в домі Георгія Проданика з таким дневним порядком:
1) Додовняючий вибір старшини.
2) Як має відносити ся каса до будови „Народного Дому, Чит. і Рускої Бесіди“ в місці і то, чи має її позичку дати, чи може би спільно той дім будувала. — За старшину
Олекса Васильков Сімеон Леоніт.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм єсть
NERVOL
антика др. Ю. Францога
в Тернополи.
Се є знамените умиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костей, плечий гістия і нервових недуг. Пропну уважати на напись „Nervol“ і не приимати ніяких „Нервотонів“.
Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і оцакованем.

Hamburg—Amerika Linie

Проста пере-
права без пере-
сіданя.

З Гамбургу до
Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудне-
вої Африки і Східної Азії.
Парівці „Гамбург—Америка“ лінії відзначають ся тим, що єуть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажери їдуть ними скоро і безпечно.
Видача карт до всіх стадий Сполучених держав і до Канади
Близинні услівя уділяє охотно
ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.
76(2—6) Чернівці, ул. Паньска 16.

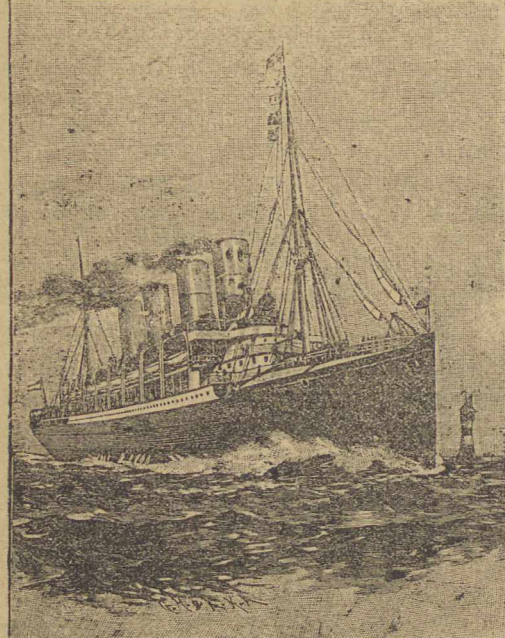
Знанням із своєї ско-
рости поштовим і пос-
пішним корабле зв'язу т.
Dorfschiffahrt Schnellfahrt.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагніток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Друкарня
„Рускої Ради“
виконує всі
лякі роботи
скоро і дешево.

AUSTRO-AMERICANA.
Австрійське сполучене акційне кора-
бельно-перевозове тов. в Трієсті.
Правдивий пасажирский оборот до
Америки через Трієст-Нью-Йорк.
Генеральна АГЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:
Гольдлюст і Спілка
Чернівці, ул. Палати краєвої 6.
Для провінцій приймає ся агентів.
58(1—6) н.

До
Америки
і Канади
перевозить найдешевше і вигідно
Лінія Кунарда
заступництво для Галичини
Йосиф Айле
у Львові, ул. Браєрівська 6.
63(7—20)

Передплачуйте
і
розповсю-
джуйте
„Буковину“
Річна передпл.
враз із „Рускою
Радю“ 20 Кор.
Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі
Книги і друки для Кас райфайзенських.

Ц. к. Високим правительством концесіоноване
Міжнародне бюро для подорожи
„Globus“
в Чернівцях (Буковина)
***** ул. Ратушева ч. 14. (Matildenhof) *****
продає желізничі і корабельні карти їзди до всіх місце-
востей в Европі, Азії, **Америці, Канаді, Африці,**
Австралії і пр. і пр.
Всяких вияснень в справі їзди де-не-будь уділяє ся
даром.
70(5—15) н.

ДЕНТИСТ
ДР. КЛИМ
повернув
і ординує як давнійше при ул.
Крутий (Schlangengasse) ч. 10.
Чернівці.
77 (3—3)
КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“,
отворена
в неділю і свята від 1/2 11 до 1/2 1 год. попол

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого
Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.
Поручає яко случаю продаж, найбільший вибір літних артикулів по знижених цінах.
Парасолі від сонця, чисті шовкові з наймоднійшими ручками. Чорні Eu tout cas (гаран-
ція через один рік.) у всіх модних красках. Цигарниці і прочі подібні артикули після по-
свідної моди. Парасольки дитинячі, парасолі від дощу, для панів, пань і дітей, різного рода
Артикули до подорожи. Найбільший вибір валізок, куфрів, пуделок, ташок, клунків
і ремінців до пакованя, касет, цигарових мішочків, нецезарків, пледів, мішків на біле дам-
ських мошонок на дорожності і т. д.
Капелюхи. Самостійна продаж капе-
І. Г. Іта у Відни, і Осина Піхлера і Синів
більший вибір капелюхів Габіга, найліп-
льодену плішу і т. п. в різних фасонах.
люхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів
в Грацу. Landstättel & Söhne у Відни. Най-
ших і найдешевших фабрикатів з фільту,
Циліндри і кляки після найновішої моди.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.
За редакцію відповідає: Іван Захарко.